

Šifra kandidata:

Državni izpitni center

P 2 1 2 A 1 0 1 1 2

JESENSKI IZPITNI ROK

SLOVENŠČINA

Izpitna pola 2

Interpretacija poljubnega (odlomka) umetnostnega besedila

Torek, 24. avgust 2021 / 60 minut

*Dovoljeno gradivo in pripomočki:
Kandidat prinese nalivno pero ali kemični svinčnik.
Kandidat dobi konceptni list in dva ocenjevalna obrazca.*

POKLICNA MATURA

NAVODILA KANDIDATU

Pazljivo preberite ta navodila.

Ne odpirajte izpitne pole in ne začenjajte reševati nalog, dokler vam nadzorni učitelj tega ne dovoli.

Prilepite oziroma vpišite svojo šifro v okvirček desno zgoraj na tej strani, na ocenjevalna obrazca in na konceptni list.

Izpitna pola vsebuje dva odlomka z navodili za pisanje interpretacije. Napišite samo eno interpretacijo, vodeno (1.) ali samostojno (2.). Interpretacija naj obsega najmanj 400 besed. Število točk, ki jih lahko dosežete, je 30.

V preglednici zaznamujte izbrano interpretacijo z "x".

1.	2.

Pišite z nalivnim peresom ali s kemičnim svinčnikom. Pišite skladno s slovničnimi in pravopisnimi pravili, čitljivo, vendar ne samo z velikimi tiskanimi črkami. Če se zmotite, napačno besedo ali poved prečrtajte in jo zapišite na novo. Nečitljiva interpretacija bo ocenjena z 0 točkami. Osnutek interpretacije, ki ga lahko napišete na konceptni list, se pri ocenjevanju ne upošteva.

Zaupajte vase in v svoje zmožnosti. Želimo vam veliko uspeha.

Ta pola ima 8 strani, od tega 1 prazno.

1. Vodena interpretacija

Nataša Konc Lorenzutti: BELA, BELA LILIJA (odlomek)

LJUBEZEN – NEKAJ, KAR NE BOLI?

Globoko je zajela sapo. Ni šlo do konca. Zrak se je ustavljal. Izdihovala je v sunkih, po koščkih. Ni teklo. Sapa je bila gosta, strjena.

»Kaj se je zgodilo, Marko?«

»Omedlela si. Zaradi tipa, ki te ima za sužnjo.« Ko ga je videla, kako je zaskrbljen, ni bila več tako jezna. Omehčala se je:

»Vem, Marko, vem. Nisem ga vabila. Kar prišel je in jaz sem mu pustila.«

»In zakaj mu ne pokažeš vrat?«

»Ne bom se pogovarjala o tem. Zakaj se vtikaš? Te je kdo prosil?«

»Sploh veš, kako te izkorišča?«

»Tiho! Molči! Kaj te briga!« je zavpila s počenim glasom. Seveda je vedela. Ampak ona sama je hotela. Lahko bi mu rekla, naj gre, in bi šel. Ne bi je silil. Pa ni rekla ... Njena nesrečna pomaranča se je spet dvignila v grlo. Kisel sok se je nabiral pod vekami. Vse zapravljeno. Oskrunjena, zamazana, poteptana ... Niti trohice spoštovanja do sebe ne premore več.

Marko ji je položil moker robec na čelo. Bil je očetov robec, vzel ga je iz predala v dnevni sobi.

»Še zmeraj ni prepozno, sestra. Lahko se rešiš tega. Lahko si spet mala deklica, začneš od začetka. Počasi se bo izbrisalo. Samo ne smeš ga več pustiti blizu. Obljubi mi, prosim te.« Molčala je. Ni ji bilo všeč, da zahteva obljubo.

»A bi že nehal, prosim? Samo še to mi manjka, da mi rečeš, kako sem neumna, prismoda, kokoš ...«

»Ne zmerjaj se, to pa res težko poslušam. Nisem mislil tega. Enkrat te bo nekdo imel rad. Ti sama se prepričaj, da si vredna.«

»Nehaj me že vzgajati!« Zdaj je vzklopela. »Vsi me vzgajate! Pusti me! Ti si neumen! A misliš, da res obstaja ... Ljubezen!« Beseda ji je šla težko z jezika. Še enkrat jo je izrekla, nadela ji je malo posmehljiv ton, lažje je bilo tako zviška govoriti o njej. »Ljubezen! Da se imata dva čisto v miru rada, da ni tega mrcvarjenja, teh padcev? A je to sploh še kje na svetu?« Marko je nekaj časa molčal, kot da ne bi vedel, kaj naj reče.

»Zakaj se pa dereš name?«

»Oprosti, Marko.« Zaprla je pipo, ustavila curek srda.

»Je že v redu.«

»Vidva z Nežo ... Povej mi, a obstaja? Se imata rada, si zaupata, sta mirna ...« je vlačila težke besede po ustih.

»Ja, poročila se bova.«

»Lepo. Res. Privoščim ti. Če misliš, da bo držalo ...«

Vseeno ji je bilo težko. Pred seboj je imela sliko nečesa, v kar ni več verjela. Da je ljubezen lahko nekaj, kar ne boli.

(Vir: Nataša Konc Lorenzutti: Bela, bela lilija. Celje: Celjska Mohorjeva družba, 2006. 36–37.)

NAVODILA

- Opredelite odlomek glede na književno zvrst in ga povzemite.
- Razložite problem v odlomku: Zakaj prihaja do nesoglasja med sestro in bratom? Kakšen je sestrin pogled na ljubezen in kako je povezan z dogajanjem v njeni zvezi? Citirajte zaporedni povedi, v katerih je ta pogled izražen.
- Povzemite ugotovitve in izrazite svoje mnenje o sestrinem razmišljanju in ravnanju. Ob primeru iz življenja presodite, ali je pomembno verjeti v ljubezen.
- Svoje besedilo ustrezno členite, pri pisanju upoštevajte slovnična in pravopisna pravila ter slogovno ustreznost.

2. Samostojna interpretacija

Maja Gal Štromar: ŽENSKA DRUGJE (odlomek)

Moja mati je bila zelo vesela, da se me je končno znebila. Ena skrb manj. In bila je srečna predvsem zato, ker sem po njenem mnenju dobila pravo partijo. Rekla je, da sem zdaj preskrbljena. In to do smrti. Je že vedela, kaj govori. Kljub temu da jih očitno nisem potrebovala, me je še naprej utrujala s toplimi nasveti, kako nikakor ne smem že na samem začetku vsega pokvariti. To bi po njenem mojstrsko dodelanem sistemu ohranjanja dobrega partnerstva pomenilo, da ne smem zjutraj prva skuhati kave, da ne bi s tem razvadila soproga. Kajti pravila v odnosu se postavijo takoj na začetku, kasneje je prepozno. In za to ni treba sestankovati in dvigovati rok, pisati zapisnikov in objavljati novih členov v uradnem listu. Le dvigneš se ne iz postelje in čakaš, da ti ljubimec prinese zajtrk, in s tem si povedal vse. Zakoličil si pravila.

Bala se je, da bom tudi jaz postala in ostala samo navadna kuharica. Gospodinja. Strežajka, kot je bila ona. Vedno na uslugo drugim. Kuharski predpražnik, ob katerega se lahko obregne vsaka olakotela sirota. Sovražila sem njene na videz odrasle modrosti, ki so se kazale kot hude nedoslednosti, saj me je vse otroštvo pripravljala na čas, ko bom postala prav vrhunska kuharica in nič drugega, predvsem pa ženska, ki bo predana svojemu moškemu, kot je bila ona mojemu očetu. To je bil njen paradoks. Njen pomenski zdrs, kajti hkrati me je na vse kriplje poskušala tega obvarovati. Kot bi ne vedela, česa si v resnici zame sploh želi. Kot da bi si zame sploh karkoli morala želeli. Občasno me je, seveda v skladu s svojo nedoslednostjo, spomnila, da sem le neznamenit okrušek njene veličine, predvsem tedaj, ko sem ji vendarle veselo in ubogljivo sledila v objubi, da bom več kot ona. Predvsem da bom drugačna. Da bom vestno preskočila lekcije predpražnika. Odločila sem se namreč za študij glasbe. A tudi tokrat je bila odločno proti. Vedno proti. Morala me je ukrotiti. Nadzorovati. Obvarovati. Mi nasprotovati. Mene, popolno nasprotje njene vnebohodne pohlevnosti, ki se mora vzpostaviti kot samostojno bitje, a si hkrati nikoli ne sme umišljati, da bi lahko postala več ali vsaj drugačna od nje. Težko dojemljivo in zelo nedosledno, priznam.

Moja starša, tako oče Johann kot mama Herta, sta bila poklicna kuharja. Zato sem si, sprva kot otrok in kasneje kot najstnica, zvesto zaprisegla, da s kuharijo nočem imeti nobenega opravka. Nikoli in nikdar, za nobeno ceno. Stran od loncev, stran od smradu po prežgani čebuli. Stran od hrane. In o tem nisem veliko govorila. Sploh ne z mamom. Samoprisego sem kasneje, čez nekaj let, pogoltnila in potisnila globoko v pozabo. Ulrichu sem skuhalo kavo že prvo jutro, kot tudi kosilo in večerjo, in tudi dobro vem, zakaj.

paradoks – nasprotje, protislovje

(Vir: Maja Gal Štromar: Ženska drugje. Novo mesto: Goga, 2017. 115–117.)

NAVODILA

Opreделите odlomek glede na **književno zvrst** in ga **povzemite**. **Izberite problem** oziroma prvino in ga/jo **razložite**. **Razlago utemeljite** s primerom iz odlomka. **Povzemite ugotovitve** in **napišite svoje mnenje** o problemu oziroma prvini v odlomku ter na splošno. **Mnenje utemeljite** s primerom iz lastnih ali tujih izkušenj ali iz kakega drugega književnega besedila. Svoje besedilo ustrezno členite, pri pisanju upoštevajte slovnična in pravopisna pravila ter slogovno ustreznost. Interpretacijo lahko tudi izvirno naslovite.

Prazna stran